

15 december 2016

Södertörnskommunernas synpunkter på samrådshandling Tvärförbindelse Södertörn TRV 2015/71169

Trafikverket ska välja lokalisering av Tvärförbindelse Södertörn för fortsatt arbete med vägplan. Inför detta val har Trafikverket tagit fram en samrådshandling där tre olika korridorer ska utvärderas. Korridorerna kallas Norra, Mellersta och Södra korridoren. Inom varje korridor finns två utformningsalternativ med olika lägen för väg i ytläge och tunnel samt alternativa anslutningar till E4/E20.

Trafikverkets tidplan medger en byggstart år 2020 och ett öppnande av vägen tidigast år 2026.

Södertörnskommunerna (Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö) har, utifrån Södertörns utvecklingsprogram och sitt mångåriga samarbete, tagit fram det här gemensamma remissvaret över samrådshandling Tvärförbindelse Södertörn. Vid behov lämnas kommunspecifika synpunkter av respektive kommun.

Södertörnskommunernas synpunkter i sammanfattning

Södertörnskommunerna växer starkt med fler bostäder och medborgare, fler företag och fler jobb. Vi utvecklar långsiktigt fyra regionala stadskärnor i en sammanhållen regional struktur och spelar en viktig roll för huvudstadsregionens utveckling.

Södertörnskommunerna vill starkt betona vikten av att Tvärförbindelse Södertörn byggs. Avsaknaden av en effektiv tvärförbindelse hämmar Södertörns utveckling och regionens konkurrenskraft. Vi anser därför att:

- finansieringen behöver säkerställas för en snar tillkomst
- tidplanen för tillkomsten behöver säkras för att undvika fördröjningar
- en lokalisering till den norra korridoren uppfyller bäst de behov som regionen och Södertörn har på förbindelsen

Södertörnskommunerna bidrar kraftfullt till regionens utveckling

Södertörns tillväxt bygger på en gemensam vision

Södertörnskommunerna har ett mångårigt samarbete om regionala utvecklingsfrågor och har också fördjupat det genom Södertörns utvecklingsprogram. Grunden är den gemensamma visionen;

”Kommunerna på Södertörn är en attraktiv del av Stockholm-Mälarenregionen, med en halv miljon invånare, som med tillväxt, mångfald och handlingskraft skapar livskvalitet och en långsiktig hållbar utveckling.”

Södertörn växer starkt med fler bostäder, fler företag och fler jobb

Södertörn växer kraftfullt i linje med den gemensamma visionen för regionen. Södertörnskommunerna har en hög befolkningstillväxt. Om Södertörn vore ett eget län skulle vi vara det fjärde största länet i Sverige och även ha haft den fjärde största befolkningstillväxten år 2015. Genom att RUFSS statistik bygger på äldre siffror framgår inte den snabba utvecklingen som kan liknas vid ett trendbrott. Transportprognoser både på regional och nationell nivå måste därför uppdateras för att spegla den nya verkligheten. Risk finns annars för att slutsatser och förslag baseras på en verklighet som redan är passerad. Med drygt 470 000 invånare är Södertörnskommunerna viktiga aktörer för att förverkliga ambitioner och viljeinriktningar i den regionala utvecklingsplaneringen.

Bostadsbyggandet är högt och Södertörnskommunernas uttalade ambition är att skapa förutsättningar för minst 72 000 bostäder till 2030.

Förutsättningarna är goda för ett ökat bostadsbyggande på Södertörn både på kort och lång sikt men det kräver fullföljda insatser för förbättrad tillgänglighet och framkomlighet både mellan de regionala stadskärnorna och in till regioncentrum.

Södertörnskommunernas uttalade ambition är att skapa förutsättningar för minst 100 000 nya arbetstillfällen till 2030. Med ett ökat företagande och fler arbetsplatser på Södertörn ökar möjligheten till en sammanhållen region med förbättrad social hållbarhet. Ökat företagande och fler arbetsplatser kräver en förbättrad tillgänglighet och framkomlighet till olika målpunkter i regionen. Ett ökat utbud av arbetsplatser tillsammans med förbättrad transportinfrastruktur möjliggör en ökad kompetensförsörjning vilket bidrar till målet om en kunskapsintensiv region.

Södertörn har nu en snabbare företagstillväxt än Stockholms län i sin helhet. Antalet företag och antalet anställda på Södertörn växer också snabbare och mer än vart tredje företag på Södertörn är en snabbväxare. Sju av tio kommuner på Södertörn finns med på topplistan år 2016 över kommuner i Stockholms län vars företag växer snabbast, går med vinst samt nyanställer.

Södertörn utvecklar långsiktigt fyra stadskärnor i en sammanhållen regional struktur

Södertörnskommunerna planerar och arbetar sedan lång tid i linje med den regionala utvecklingsplaneringen. En viktig del är utveckling och utbyggnad av de fyra regionala stadskärnorna; Södertälje, Flemingsberg, Kungens kurva – Skärholmen och Haninge stad. Utbyggnaden av de regionala stadskärnorna stärker möjligheterna till en sammanhållen och hållbar region. Med ett ökat utbud av bostäder, arbetsplatser och utbildning i de fyra stadskärnorna ökar möjligheterna till en integrerad bostads- och arbetsmarknad. Utrymme och möjligheter skapas då också för de funktioner som bör finnas i den centrala delen av huvudstaden. En sådan utveckling stärker hela regionens konkurrenskraft.

Tillgänglighet och framkomlighet är avgörande för att binda ihop regionen och nå de regionala stadskärnorna. Med utvecklade regionala stadskärnor på Södertörn blir trafikströmmarna i regionen bättre fördelade och kapaciteten i transportsystemet blir bättre utnyttjad. De faktiska restiderna kan minska och tillgängligheten till viktiga målpunkter blir bättre. Den långsiktiga inriktningen ska vara att de regionala stadskärnorna knyts samman med attraktiv spårtrafik. I avvaktan på det bör stombusstrafik skapas mellan kärnorna.

Att utveckla och stärka de regionala stadskärnorna med bostäder, arbetsplatser, utbildning, service och annat utbud - tillsammans med utbyggnad av infrastruktur för gång, cykel, kollektivtrafik och vägtrafik - är långsiktiga processer som kräver uthållighet och samarbete kring en gemensam vision.

I **Södertälje** finns de globala företagen AstraZeneca och Scania, som båda satsar långsiktigt på verksamheterna i Södertälje. Södertälje Science Park är en utvecklingsarena för forskning, innovation och utbildning där KTH också utökar antalet utbildningar. Efterfrågan på bostäder är stark och inriktningen är att ge plats för 20 000 nya bostäder.

Öppnandet av Citybanan år 2017 stärker förutsättningarna för pendeltågstrafiken i närtid. Infrastrukturutbyggnaden av farleden till Södertälje, Södertälje kanal och sluss samt inte minst Ostlänken bidrar till att stärka Södertäljes konkurrenskraft som regional stadskärna.

Kungens kurva – Skärholmen är Sveriges största handelsområde och innehåller också ett av regionens stora detaljhandelscentrum. I Kungens kurva sker en omfattande förnyelse och kraftig expansion av handeln, där inte minst IKEA investerar i ett nytt modernt varuhus. I Skärholmen pågår bostadsprojektet Fokus Skärholmen som innehåller 4 000 bostäder. I Kungens kurva planeras ett nytt bostadsprojekt om 4 500 bostäder att starta år 2017 och ytterligare 2 000 bostäder planeras på sikt.

Förbifart Stockholm, Tvärförbindelse Södertörn, Spårväg Syd och den upprustade röda tunnelbanelinjen ger stadskärnan ny utvecklingskraft.

I **Flemingsberg** finns ett tvärvetenskapligt starkt växande campus med snart fem akademier, 17 000 studenter, universitetssjukhus och världsledande forskning. Här finns också ett växande rättscentrum kring Södertörns tingsrätt och basen för polisområde Stockholm syd. Intill Flemingsbergs station planeras för en tät stadsmiljö med en större handelsanläggning, kultur och restauranger. I den regionala stadskärnan är planeringen inriktad på att möjliggöra för 20 000 nya arbetstillfällen, fler studenter och 20 000 nya bostäder. Där 10 000 bostäder ligger inom 1200 m från stationen, något som förutsätter ökad tillgänglighet till Flemingsberg.

Tvärförbindelse Södertörn, Spårväg syd, nytt resecentrum, förbättring av väg 226, bättre framkomlighet för stombuss stärker den regionala stadskärnans utveckling. Ostlänken och Citybanan möjliggör för förbättrad tågtrafikering och stärker den regionala konkurrenskraften.

I **Haninge stad** utvecklar fastighetsägare stadskärnan tillsammans med kommunen. Inriktningen är att förtäta stadsmiljön med 7000 nya bostäder på kortare sikt och 20 000 bostäder på längre sikt och med mer verksamheter och service i kollektivtrafiknära lägen.

Pendeltågstrafiken efter att Citybanan har öppnat och ny pendeltågsstation i Vega stärker utvecklingen. Tvärförbindelse Södertörn och Förbifart Stockholm bidrar till att stärka Haninge som regional stadskärna och förbättra kollektivtrafikförbindelserna mellan de regionala stadskärnorna.

Södertörn utvecklar nya verksamhetsområden

Logistikcentret Stockholm Syd i Södertälje/Nykvarn fortsätter att utvecklas kraftfullt med ett stort antal nya företag. Utbyggnaden av Norviks hamn har en positiv inverkan på utveckling och tillväxt på Södertörn. I Haninge kommun växer företagsområdet Albyberg fram i anslutning till väg 73 och Tvärförbindelse Södertörn. Inriktningen på området är industri som inte är störande för omgivningen, lättare verksamheter samt kontor och utbildning. Området får med Tvärförbindelse Södertörn god kontakt med E4an i väster och Norviks hamn i söder och kan därmed serva stora delar av regionen med ny företagsmark i bra läge.

Vikten av Tvärförbindelse Södertörn

För att Södertörnskommunerna ska kunna växa i enlighet med RUFSS måste också infrastrukturen följa med. Detta framfördes i Södertörnskommunernas yttrande över Åtgärdsvalsstudie – Tvärförbindelse Södertörn (TRV 2013/29212). Det är glädjande att Trafikverket gjort en stark ansats i att ta hänsyn till de då framförda behoven och Södertörnskommunerna känner igen sig i bakgrundsbeskrivningen i samrådshandlingen.

Södertörnskommunerna vill starkt betona vikten av att en ny vägförbindelse mellan Kungens kurva – Skärholmen och Haninge via Flemingsberg får högsta prioritet både tids- och finansieringsmässigt. Vi vill understryka att detta är en saknad länk i det regionala trafiksystemet. Länken är nödvändig för att ge de utvecklingsförutsättningar som behövs för att Stockholmsregionen ska kunna upprätthålla sin globala konkurrenskraft som en framgångsrik storstadsregion.

Södertörnskommunernas planering har sedan länge stöttat denna infrastruktursatsning och utgått från att denna tvärförbindelse ska bli byggd. Idag hämmas både bostadsbyggandet och näringslivets utveckling av att den inte är på plats. Det är av yttersta vikt att Trafikverkets tidplan för objektet hålls.

Tvärförbindelsen utan Södertörnsledens brister

Tvärförbindelse Södertörn har likheten med Södertörnsleden att det är en vägförbindelse. De moderna kraven på en sådan vägförbindelse har dock ändrats avsevärt sedan planeringen av Södertörnsleden. Detta framgår även av Trafikverkets brev daterat 2013-03-13. Trafikverket begärde hos regeringen att få göra om planeringen av Södertörnsleden, bl.a. med motiveringen; ”Sedan de nuvarande planerna gjordes har både bebyggelse och trafik på Södertörn förändrats påtagligt. Även den kommande Förbifart Stockholm och en framtida utbyggnad av järnvägen är faktorer som påverkar behovet och utformningen av Södertörnsleden men som inte var kända när planerna gjordes.”

Södertörnskommunerna förutsätter att staten tillskjuter de medel som krävs för att Tvärförbindelse Södertörn skyndsamt ska komma på plats.

Södertörnsleden hade lösningar för djur, kultur- och naturmiljö, vilka inte är acceptabla idag. Staten har även en politisk inriktning om att bostadsbristen ska byggas bort. Rätt utformad kan Tvärförbindelsen möjliggöra tusentals nya bostäder och behöver då samordnas med Spårväg syd. Spårväg syd ingår i Sverigeförhandlingen och är ett prioriterat infrastrukturobjekt för Södertörnskommunerna. Ett ingående i avtal med staten kommer att medföra ett motkrav om bostadsbebyggelse. Tunnellösningar medför att fler bostäder kan byggas.

Den norra korridoren

Den norra korridoren kopplar bäst ihop de regionala stadskärnorna och möjliggör en effektiv transportförsörjning av personer och gods. En väg i ytläge kan vara svårframkomlig då det bl.a. medför konsekvenser för bostadsbyggande och regionala grönstrukturen. Norra korridoren med tunnel är enligt samrådshandlingens beräkningar samhällsekonomiskt konkurrenskraftig jämfört med de andra alternativen samtidigt som en rad negativa konsekvenser tagits om hand genom tunnellösningar, därför förordar Södertörnskommunerna den norra korridoren med tunnel.

Masmo

En anslutning mot E4/E20 via Masmo i tunnel förordas i första hand och behöver utredas vidare. Denna lösning ger mindre buller och minskar karaktären av storskalig infrastruktur. Lösningen ger även minskad barriärverkan och skapar förutsättningar för att knyta ihop Fittja och Masmo till en attraktivare boendemiljö. Samordning krävs med tunnel för Spårväg syd samt att trafiken kan ansluta till både E4 och E20. E4/E20 utgör idag en kraftig barriär för regionalt viktigt grönsamband vilket bör åtgärdas.

Anslutning Flemingsberg

För en effektivt fungerande regional trafik krävs samordning mellan åtgärder på väg 226, utbyggnad av järnvägsspår och Tvärförbindelse Södertörn. Särskild hänsyn behöver tas till regionens stamnätsplan för kollektivtrafik och dess möjlighet att koppla till det framtida resecentrumet i Flemingsberg. Södertörnskommunerna menar att den norra korridoren har bäst förutsättningar för att möta regionens behov av koppling till och från Flemingsberg.

Anslutning Haninge

Anslutningen till Haninge är inte alternativskiljande och det är positivt att korridoren möjliggör en anslutning som är förenlig med planerad utveckling. Trafikplatsen mellan Jordbro och stadskärnan behöver utformas så att barriäreffekter minskas för att möjliggöra ett attraktivt gång- och cykelstråk mellan de båda områdena.

Gods

För godstrafiken och regionens varuförsörjning är det av yttersta vikt att projektet tidsmässigt kommer på plats skyndsamt. Norviks hamn byggs ut och godstransporterna på nuvarande transportsystem belastar vägar på ett ineffektivt och trafikosäkert sätt. Detta påverkar inte bara Södertörns utom hela regionens varuförsörjning.

Regionala grönsamband

Regionala grönstrukturen och delar av denna som utpekats som svaga avsnitt som behöver stärkas, påverkas av vägens sträckning. Utredningsområdet berör Bornsjökilen, Hanvedenkilen och en liten del av Tyrestakilen. Oavsett korridoralternativ korsar vägen regionalt viktiga grönsamband som behöver stärkas i samband med att vägen byggs.

Kollektivtrafik

Södertörnskommunerna anser att alla regionala stadskärnor ska ha attraktiva resecentra. Det är därför av avgörande betydelse att inte enbart Tvärförbindelse Södertörn får god framkomlighet i alla situationer, utan också att anslutningar till och från trafikleden har detta samt att leden ansluter på ett gent och effektivt sätt till målpunkten. Sträckan ingår i stomnätet där vi anser att det ska bedrivas högklassig och snabb kollektivtrafik.

Cykel

Södertörnskommunerna anser det viktigt och ser positivt på att Tvärförbindelse Södertörn innehåller målet om cykeltrafik som en del i att färdigställa den regionala cykelplanen för Stockholms län. En så gen sträckning som möjligt mellan de regionala stadskärnorna förordas.

Byggskedet

Byggskedet kommer att pågå under lång tid och beröra ett stort område. Trafikomläggningar, byggtransporter, etableringsytor m.m. påverkar regionens dagliga transportsystem och de negativa effekterna av detta måste minimeras. Samtidigt behöver särskild hänsyn tas till att inte försena möjlig bebyggelseutveckling och tillkomsten av Spårväg syd. I samrådshandlingen saknas en allmän beskrivning om hur Södertörns djurliv ska beaktas under byggnationstiden.

Trafikprognos

Södertörnskommunerna ser ett bekymmer med att uppdateringen av den demografiska prognosen som ligger till grund för trafikprognoser inte finns med som känslighetsanalys. Tillväxt- och regionplaneförvaltningens nya prognos pekar på ett basscenario som är högre än det som låg till grund för RUF 2010 hög. Inte heller denna prognos tar höjd för den utveckling som kommer ske om Spårväg syd byggs. Detta behöver beaktas när trafikprognosen uppdateras inför det fortsatta arbetet med vägplanen.

För Södertörnskommunerna:

Daniel Dronjak
Ordförande i kommunstyrelsen i Huddinge

Boel Godner
Ordförande i kommunstyrelsen i Södertälje

Lennart Kalderén
Ordförande i kommunstyrelsen i Salem

Patrik Isestad
Ordförande i kommunstyrelsen i Nynäshamn

Fredrik Saweståhl
Ordförande i kommunstyrelsen i Tyresö

Meeri Wasberg
Ordförande i kommunstyrelsen i Haninge

Bob Wållberg
Ordförande i kommunstyrelsen i Nykvarn

Ebba Östlin
Ordförande i kommunstyrelsen i Botkyrka